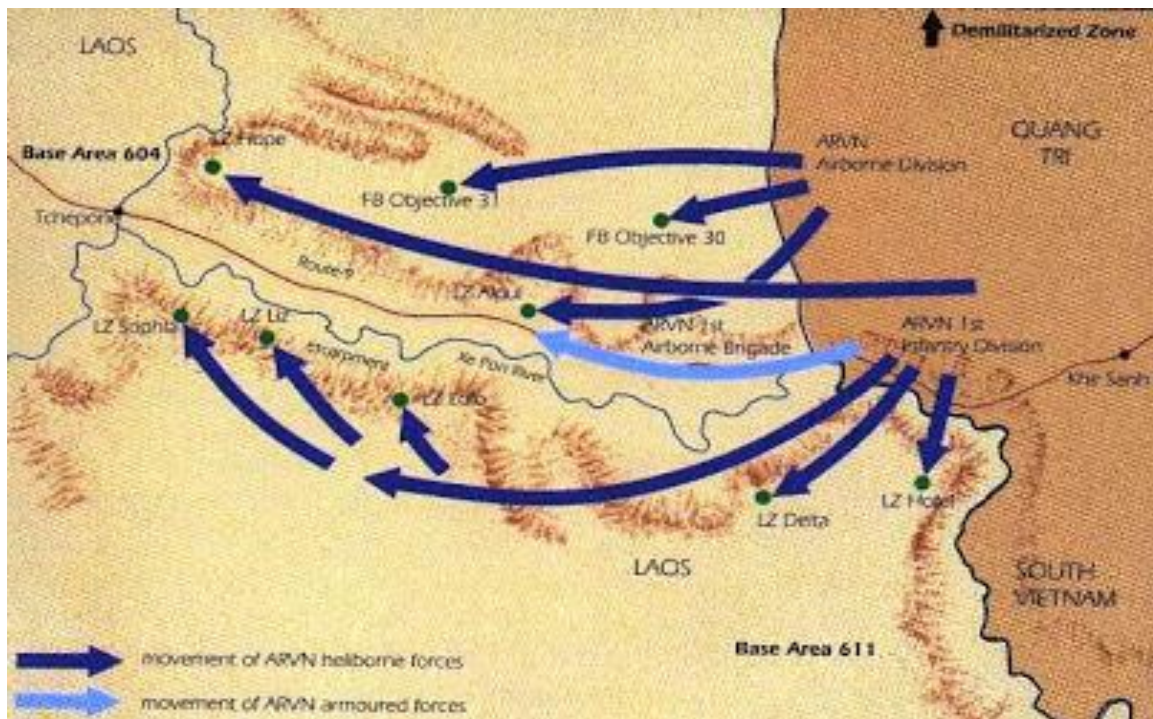

Cơ Uất Hạ Lào

Bùi Đức Lạc

Kính dâng linh hồn các bạn quý mến Hiền, Phan. Các em thương mến Thọ, Hạnh, Chương, Dương, Quân, Côn, Thu, Thúc, Quang, Đại, Bình, Bân, Lữ, Khê và các chiến hữu vô danh.

Nếu Sư Đoàn Nhảy Dù quân số tổn thất 99%. Nếu Sư Đoàn Thủy Quân Lục Chiến bổ xung 90%. Nếu Sư Đoàn 1 Bộ Binh phải tái lập. Nếu Liên Đoàn 1 Biệt Động Quân bị xóa tên.

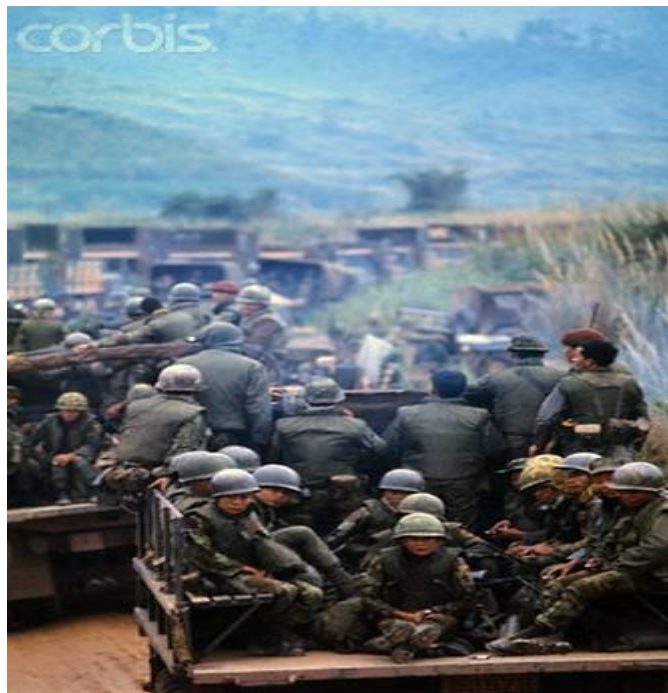
Thì trận Lam Sơn 719 tức trận Hạ Lào chúng ta vẫn thắng chúng tôi khẳng định như vậy; Và thêm một lần nữa đoạn quyết rằng Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa đã thắng Trận Hạ Lào . Bài này tôi viết từ năm 1973, tôi có ý định tặng nhà văn Chu Tử, người mà tôi hằng quý mến; nhưng không may tôi phải nhập viện khẩn cấp do đó tài liệu bị thất lạc; hôm nay 11-11-1987 còn ít tháng nữa là tròn 17 năm kỷ niệm trận Hạ Lào, cũng là góp phần cho số phát hành đầu tiên của đặc san Quân Đội do anh Nguyễn Đạt Thịnh chủ trương tại San Jose, nên tôi viết lại một tài liệu gọi là góp phần chính xác cho Quân Sử của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa .

Nói đến trận Hạ Lào cả trăm cả ngàn người đều nói chúng ta tức QLVNCH đã thua; cái lý luận bông thả này 17 năm nay ai cũng chấp nhận là đúng; vì nó được rập theo khuôn mẫu các báo ngoại quốc, báo chí Sài Gòn từ phóng viên chiến trường, cho đến những cây viết phóng sự theo tưởng tượng và thêu dệt để đầu độc đọc giả, cho đến cả những người tham dự trận Hạ Lào cũng cứ yên trí rằng mình thua trận thật; vì bạn bè chết nhiều quá, trận chiến kinh hoàng quá, đó là một sự thật hiển nhiên, không ai có can đảm phủ nhận, mà lấy chứng cứ đâu để phủ nhận đây?

Rất tiếc thay ! Những người viết về trận Hạ Lào, ngoại trừ tác giả viết cuốn “Tử Thủ Đồi 30” là có tham dự trận Hạ Lào, hầu như không còn ai đã ở lại chiến trường một vài ngày với anh em chiến sĩ , đếm PHÁO của địch quân để biết rõ cường độ của pháo địch xung mãnh đến mức nào, khi thấy chiến trận khốc liệt, máy bay rớt liên hồi, mỗi ngày chết và bị thương hàng trăm người ; họ liền đứng ở ngoài một bóng mát nào đó, hay ở một phòng máy lạnh nào đó, bên cạnh ly bia lạnh ngọt ngào hương thơm em bé, viết phóng sự chiến trường, như vậy sẽ thêm phần an toàn cho bản thân, có thời gian bình thản, đời thêm hương sắc, bình tâm viết cho mạch lạc sâu sắc hơn, lý luận vững chắc hơn. Vì vậy những loạt bài viết về Hạ Lào toàn đua nhau thêu dệt tưởng tượng miễn sao cho người đọc cảm thấy hợp lý là ăn tiền, chỉ có trời cao đất dày mới hiểu được vì đây là trận đánh kinh hoàng ngoài sức tưởng tượng của họ, cho nên làm sao họ có thể tưởng tượng đúng cho được; không có một trận địa nào từ cổ chí kim, với khoảng hai ngàn mét vuông, vậy mà trong gần hai tháng trời, mỗi ngày phải đón nhận hai ngàn trái đạn pháo đủ loại, có những ngày được ăn phụ trội lên tới ba hoặc bốn ngàn trái, đó là những ngày chúng quyết tâm tiêu diệt căn cứ 30 và những ngày

chúng quyết tâm tiêu diệt căn cứ 31, với một thời gian dài như vậy, với cường độ pháo mãnh liệt như vậy, chắc hẳn những người trong hai ngàn mét vuông này nếu không bầm dập thì cũng phải tê dại, điên loạn, ấy vậy mà chúng tôi vẫn đứng vững, chúng tôi vẫn hiên ngang tiếp tục chiến đấu, không vậy mà chỉ ít ngày sau khi rút quân ra khỏi vùng lửa đạn Hạ Lào, mồ hôi trận địa chưa kịp khô, chúng tôi một Lữ Đoàn Nhảy Dù Việt Nam đã từ phi trường Đông Hà thay vì về Sài Gòn nghỉ xả hơi vài ngày thôi, đoàn quân Mũ Đỏ lại hiên ngang đáp xuống phi trường Pleiku vào thẳng căn cứ hỏa lực số 6 thuộc Tân Cảnh – Kontum quần thảo với một Sư Đoàn chính qui Cộng Sản Bắc Việt Nam, trong vòng 13 ngày chúng tôi đã dứt điểm, chúng tôi lại thêm một lần thắng vẻ vang, nếu như chúng tôi thua tại Hạ Lào, làm sao chúng tôi còn khả năng chiến thắng như vậy, không lẽ chúng tôi mang thương tích thảm bại, để chuốc lấy thêm một lần ê chề nữa hay sao? Không lẽ cấp trên của chúng tôi lại điều quân yếu kém như vậy hay sao? Chúng tôi có phải là những Thiên Thần thật sự hay không đây! Xin hãy đón đọc (Trận Chiến 13 Ngày) chiến tích của LĐ2ND Việt Nam tại mặt trận này để chứng minh hùng hồn những điều khẳng định trên .

07 Feb 1971, Near Khe Sanh, South Vietnam — American and Vietnamese soldiers travel in personnel carriers during Operation Dewey Canyon II/Lam Son 719, which is aimed to reopen and secure Route 9 and reoccupy Khe Sanh as a forward supply base. — Image by © Bettmann/CORBIS

Đề tài Hạ Lào quá hấp dẫn với người đọc, nó quá nóng bỏng viết ra rất dễ câu khách, muốn cho báo chạy phải có đề tài nóng và hợp thời chứ? Nhưng lấy ở đâu ra tài liệu mà viết đây? Nên báo chí của ta đành tham chiếu tài liệu ngoại quốc để viết, trong khi chính những phóng viên ngoại quốc khi viết bài về Hạ Lào, cũng chưa chắc đã biết Hạ Lào dài ngắn ra sao, (tại cánh quân của Lữ Đoàn 1 Nhảy Dù lúc đầu vì là mũi tên xung kích cho nên nó ê chề quá, không một phóng viên nào dám đi chung lấy một giờ, vì sự sống và cỗi chết khó phân định, cái chết đến bất cứ lúc nào, mà sự sống nó cũng đi bất cứ lúc nào) ai cũng đua nhau viết thêm thắt cho bài báo hấp dẫn, ai cũng muốn chứng tỏ cho đọc giả là mình am tường trận Hạ Lào, có khi còn mập mờ là ta đang ở Hạ Lào, Hạ Lào trở thành cái mốt thời thượng, “cũng như cái mốt Cộng Sản của các nhà trí thức trên thế giới thập niên 40-50 vậy, thời đó các vị có bằng cấp cao, không thích Cộng Sản, không tham gia vào đảng tồi bại này,

thì cũng phải phản chiến, nếu không thì chưa phải là trí thức, cái mốt dê hèn này nó nhập nhằng tồn tại tại quê hương tôi cho đến thập niên 70”, dễ dàng nhất là tô đậm thêm nét đau thương cho QLVNCH là chắc ăn nhất ; vì vậy chúng tôi những người lính chiến thay vì được võ về thì lại bị trả đòn thù sau lưng, cùng trong lúc đó địch quân đang ra sức ca tụng các đơn vị của họ, trong khi những đơn vị này đang bị tan nát, đang bị vùi dập tại Hạ Lào. Thật trở trêu thay! Chúng tôi lại trở thành tử bề thọ địch, đang thọ nạn ngay trên hậu phương “Thủ Đô” của mình . Trận Hạ Lào không đơn vị nào có Cố Vấn theo, kể cả những đơn vị còn nằm tại Khe Sanh hay Lao Bảo, ngoại trừ các bộ tư lệnh từ cấp Sư Đoàn trở lên nằm tại Khe Sanh là còn được giữ Cố Vấn lại mà thôi, vì không có Cố Vấn, đương nhiên không có phóng viên ngoại quốc nào dám ở lại trận địa, ngoại trừ một số tháp tùng theo các máy bay trực thăng bay trên vùng trời Hạ Lào, vậy mà các phóng viên của ta cứ tin vào các tài liệu ngoại quốc ; tài vọng ngoại như vậy hỏi sao mà Hạ Lào chẳng thua; hãy hỏi thêm một tin nữa, là trận Tết Mậu Thân, đối với người ngoại quốc: “chúng ta hãy hỏi bất cứ một công dân Hoa Kỳ nào, mà người đó có để ý đến tình hình chiến sự, chúng ta bình tâm thử hỏi họ về trận Mậu Thân tết 1968 tại quê hương của chúng ta, thì một trăm người được hỏi đến, đều nói chúng ta đã thảm bại trận Mậu Thân, bằng cứ là Cộng quân đã có đủ sức mạnh đánh bại quân phòng thủ chọc thủng phòng tuyến để đánh thẳng vào các thành phố, kể cả Thủ Đô của chúng ta, sự thực nếu chúng ta thua trận Mậu Thân thì làm gì còn có các trận giặc nổi tiếp sau này, kể như Cộng Sản miền Bắc đã thống nhất đất nước từ ngày đó, không ai cần lý luận sâu xa cứ tin báo chí là đúng, nếu chúng ta thua trận Mậu Thân thì làm gì có trận Hạ Lào, nhưng báo chí, truyền thông đã loan tin là phải đúng người dân khắp năm châu bốn bể tin như vậy” .

T.P.Thai 's Photo Collection
Soldiers of 1st ARVN Infantry Division waiting at Khe Sanh to be airlift into Laos

Máu của chúng tôi đã đổ tại đất đai miền nam của vương quốc Lào, thịt xương của bạn bè chúng tôi không vun trồng cho màu mỡ quê mẹ mà lại làm tươi tốt cho đồng cỏ xứ người, đó chính là niềm đau xót xa, niềm đau day dứt, cho những người lính chiến như chúng tôi; nhưng cái đau xót thấm thía, đau lâu dài hơn là khi Hạ Lào bị cơ quan truyền thông ngoại quốc che mờ bằng màn khói bại trận gớm giếc, khinh bỉ ; cái giá xương máu này lại được tô son chuốt lục bởi các phóng viên Việt Nam, bởi những người bạn của chúng ta, họ tô đậm bằng màu tang trắng thê lương ngay trên quê hương của chúng ta; những mảnh khăn tang

trên đầu của hàng ngàn quả phụ, ở lứa tuổi đôi mươi xác nhận tài viết của họ là đúng, là hợp lý, ai nói ai viết khác đi là sai, là ngụy biện, có thể là không thức thời, vậy chúng tôi phải ngậm đắng nuốt cay đến bao giờ đây; ngẫm cho cùng cũng không trách họ được, trong thời gian trận chiến đang tiếp diễn tại Hạ Lào, nếu cứ đứng tại phi trường Khe Sanh (tôi chắc có một số phóng viên chiến trường có mặt ở nơi tương đối an toàn này) sẽ thấy toàn là máy bay chở xác, chở thương binh của ta mặt mày biến sắc “Xin thưa rằng đã là thương binh, trong lúc vết thương hành hạ, thì ai mặt cũng xanh mét, cũng biến sắc”, máy bay chiếc lên chiếc xuống nhíp nhàng suốt ngày với nhiệm vụ tiếp tế, tải thương, tải xác; không thấy có tù binh cũng như chiến lợi phẩm mang về tương xứng, thua là cái chắc! thông thường thì như vậy nhưng đây không phải là trận chiến bình thường, nó vượt khỏi mọi sự suy nghĩ và suy luận theo tam đoạn luận của học sinh trung học, trận Hạ Lào nó ở trên cao, cao lắm muốn với tới phải trả bằng máu bằng xương của chính mình, của bạn bè, của đồng đội, hoặc tối thiểu cũng phải bằng mồ hôi nước mắt, với sức chịu đựng dẻo dai và lòng Cố Gắng, quyết chiến, quyết thắng, mới có thể nhìn thấy Hạ Lào tức Lam Sơn 719. Nó linh động thế nào? Nó tàn bạo làm sao? Nó bị phản bội đê hèn tới đâu? **BÁO CHÍ SÀI GÒN ĐÃ NÓI GÌ?**

Khi từ Hạ Lào vừa ra tới Đông Hà thay vì được về Sài Gòn nghỉ dưỡng quân ít ngày, ngược lại chúng tôi được không vận thẳng tới Pleiku, rồi từ đó vào thẳng Tân Cảnh, Kontum, trực thăng vận vào căn cứ Hỏa Lực số 6, để LĐ2ND dưới quyền chỉ huy của Đại Tá Trần Quốc Lịch gồm TĐ5BBND, TĐ6BBND, TĐ11BBND, TĐ2PBND, ĐĐ2QYND, ĐĐ2CBND, ĐĐ2TSND quần thảo với một sư đoàn chánh qui của Cộng Sản Bắc Việt Nam, chỉ trong vòng 13 ngày Lữ Đoàn 2 Nhảy Dù Việt Nam, đã loại Sư Đoàn này, Sư Đoàn 986 ra khỏi trận chiến, vinh quang trở về Sài Gòn, sung sướng bên vợ hiền con thảo, du dương bên em gái hậu phương, say sưa cùng bạn bè, để rồi chuẩn bị ngày lên đường tiếp tục đón nhận chiếc poncho, đó đời lính của chúng tôi như vậy, nhất là chúng tôi lại hãnh diện được phục vụ trong đơn vị Tổng Trừ Bị của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa. Khi về tới Sài Gòn, tôi nôn nao lật chõng báo cũ ra coi, để xem báo Việt Nam nói gì về Hạ Lào, không khỏi giật mình, tôi ôm chặt lấy đầu mình để khỏi phát ra tiếng chửi thề, ai oán, chán nản, thất vọng khi đọc thấy các cơ quan ngôn luận của mình, đăng những tin tức mơ hồ, nóng bỏng, nổ như bắp rang, với những tit lớn như thế này: Địch quân không dùng quân số đông để áp đảo QLVNCH mà chúng đã dùng hỏa lực của Pháo Binh để áp đảo QLVNCH; Hạ Lào không có cơ sở tiếp liệu của địch vì Hạ Lào là vùng rừng thưa; Hạ Lào ở xa các chiến trường chính cho nên Hạ Lào không có các kho tàng của địch như tin tình báo; QLVNCH đã mất hết tinh thần khi gặp phải địch quân có hỏa lực mạnh hơn. Tôi ngậm ngùi suy nghĩ cho thân phận của những người lính như chúng tôi, chắc chắn chúng tôi sẽ phải thua trận chiến này, vì chúng tôi đã thua ngay tại hậu phương của mình, làm sao chúng tôi còn đủ sức để chiến thắng ngoài chiến trường, trận chiến thua trước mắt mà đành bó tay, làm sao chúng tôi có thể tá xung, hữu đột để thoát vòng kiểm tỏa này, tôi ngậm ngùi muốn quỳ xuống van vái những người mà tôi vẫn cho là bạn, xin đừng đâm sau lưng chúng tôi thêm nữa? **CHÚNG TÔI GẶP GÌ Ở HẠ LÀO?**

Tôi muốn viết thật xác thực, những gì mắt Thấy tai Nghe, không màu mè để chúng ta dễ định giá trận đánh đẫm máu này. Những người tham dự trận đánh Hạ Lào từ đầu cho đến cuối có rất đông tại ngoại quốc, có 4 sĩ quan sau này là cấp Tá dưới quyền chỉ huy trực tiếp của tôi tham dự trận Hạ Lào đang ở Hoa Kỳ, 2 trong 4 người đang có mặt ở thi trấn San Jose. Khu vực hành quân quả thật có nhiều chỗ rừng thưa, không những vậy còn có nhiều chỗ đồi trọc, nhưng khu vực hành quân của Liên Đoàn Đặc Nhiệm gồm 3 Trung Đoàn Thiết Giáp và Lữ Đoàn 1 Nhảy Dù lại là vùng rừng rậm, có đôi chỗ trống trải vì khai quang để làm rẫy, hoặc dấu vết làng mạc cũ, xen lẫn một ít đồi trọc, nhưng chỉ trọc trên đỉnh đồi chu vi

khoảng 500m trở lại mà thôi. Tôi muốn tả tình, tả cảnh như vậy, vì có một số tác giả nói rằng Hạ Lào chỉ là vùng rừng thưa, không khác gì sờ chân voi mà nói rằng con voi hình tròn như chiếc cột.

Ngày N. trừ 1 chúng tôi được sử dụng máy bay quan sát của Hoa Kỳ, (đối với Quân Lực Hoa Kỳ thì vị Tiểu Đoàn Trưởng Pháo Binh chính là Chỉ Huy Trưởng Trung Tâm Phối Hợp Hỏa Lực của Lữ Đoàn hay Trung Đoàn, ông ta quyết định tất cả hỏa lực của Hải, Lục, Không quân trong vùng hành quân; bởi lý do này cho nên ông ta phải nắm vững địa hình trong vùng hành quân, đó là lý do mà Hoa Kỳ cung cấp máy bay cho tôi bay thám sát vùng hành quân) suốt cuộc hành quân không có máy bay quan sát của Việt Nam, nhưng những quan sát viên phi cơ, hay các người điều không tiền tuyến phần nhiều là người Việt Nam, hoa tiêu chính vẫn là người Hoa Kỳ, lúc này đài BBC và đài VOA đã loan tin thật rõ ràng từ 2 ngày trước hoặc sớm hơn nữa: “QLVNCH sẽ sử dụng các đơn vị Tổng Trừ Bị và Đ1BB tấn công sang miền nam của vương quốc Lào”; Vậy mà trước khi thi hành nhiệm vụ quan sát chúng tôi vẫn nhận được lệnh (cố gắng tránh đừng để địch quân biết là chúng ta sắp sửa hành quân vào Hạ Lào) vừa bay vào vùng trách nhiệm, tôi thật ngạc nhiên, vì nó ngoài sự ước đoán của chính tôi, đường đất mới màu ngà ngà chẳng chịt, nhưng không có trên bản đồ địa hình,

bản đồ mà tôi đang có, bản đồ mà tất cả mọi đơn vị hành quân đang dùng đều không có ấn dấu này, (bên phía Khe Sanh, Lao Bảo của Việt Nam đường đất màu đỏ) bụi bay mù mịt chứng tỏ có đoàn xe đang xử dụng, tôi đếm được 6 đám bụi lớn, không kể những đám bụi nhỏ (một hoặc hai xe) nhưng khi máy bay đến nơi, thì tất cả đã chui vào lùm cây mất hút không để lại dấu vết, bay đến Tchépon tôi thấy một cây cầu bắc ngang sông Tchépon, cây cầu này nối liền hai khúc đường mới, không có trên bản đồ, tôi muốn xuống thấp quan sát cây cầu nhưng bị pilot từ chối, sợ nguy hiểm bởi ai cũng biết rằng: Dàn phòng không đâu đó đang rình rập chúng tôi, nhưng vì cây cầu có nhiều điểm khả nghi, nên tôi nhấn mạnh lại một lần nữa là tôi muốn quan sát cây cầu này, Đại Úy pilot người Hoa Kỳ, thờ dài xong chịu ý tôi, nhưng nhắc tôi là chỉ một lần mà thôi, khi máy bay xuống thấp khoảng 1000 bộ (khoảng cao độ quen thuộc với chúng tôi, chiều cao của các anh em Mũ Đỏ :Lưng đeo dù lưng bụng đeo dù bụng, hai tay vịn cửa máy bay sẵn sàng – GO) tôi thấy rõ không phải là cây cầu mà là đoàn xe đang băng qua sông, khi thấy máy bay đoàn xe xích lại gần sát nhau và tắt máy bất động, trên cao nhìn xuống nếu không tinh thì đúng là một cây cầu đúc . Sau này chúng tôi mới được biết là chúng cho đắp đập đá ngầm cách mặt nước nửa thước để xe có thể băng qua sông (chúng nghiên cứu những nơi nước chảy chậm mới làm đập này) , vì nếu làm nổi sẽ bị không thám chú ý, và sẽ bị máy bay oanh tạc ngay. Sau này tình báo của ta biết được chúng kiến trúc đập đá ngầm bằng cách lợi dụng khi có Bộ Đội di chuyển qua đó, chẳng hạn một Trung Đoàn chỉ cần mỗi người vác một cục đá nặng trên 5 kí lô, khi băng qua sông vớt xuống đó thứ tự, từ bờ bên này sang bờ bên kia, đơn vị công binh sửa lại sơ sài, là chúng có một đập đá ngầm tương tự, mà không một tổn phí nào, tại vùng này cũng như dọc theo đường mòn Hồ Chí Minh, khi trời nắng khô, không có sông sâu, có rất nhiều đoạn chỉ sâu ngang đầu gối chân mà thôi, đó chính là những nơi làm đập đá ngầm lý tưởng .

Ngày N, ngày khởi đầu cuộc Hành Quân, tất cả các đơn vị tham chiến “Không Quân và Lục Quân”, đều theo lệnh miệng của Tổng Thống Việt Nam Cộng Hòa, để xuất quân, để vượt tuyến xuất phát “xuất quân”, khoảng 8:00G tất cả mọi quân nhân đều nghe lệnh xuất quân từ đài phát thanh Quốc Gia/ Sài Gòn chuyển đi, trên làn sóng thường lệ nguyên văn như sau : “Giờ phút này tôi cho lệnh QLVNCH tấn công qua phần đất phía nam của vương quốc Lào . . . . .” đương nhiên Tổng Thống còn nói nữa, nhưng vừa nghe xong câu này chúng tôi đoàn quân tấn công qua Hạ Lào bằng đường bộ, tắt máy radio, cùng với tất cả các đơn vị khác từng thiết, hay không vận bằng các loại máy bay đồng loạt vượt qua tuyến xuất phát, chúng tôi bắt đầu lợi bộ băng qua con suối nhỏ làm ranh giới Lào-Việt, con suối này dù nhỏ có thể bước qua nhưng lại rất dễ nhận diện, vì bên phần đất của Việt Nam thì đất đỏ nếu là mùa mưa thì đất dính giầy, còn bên phần đất của Lào thì đất sỏi dù có mưa đất cũng không dính giầy . Không một dấu vết địch quân tại biên giới, nhưng vào sâu khoảng 2 cây số cánh quân đi đầu của TĐ8BBND, Đại Đội 84 của Đại Úy Văn (đen) chạm địch nặng, dọc đường bị chặn đánh liên tục, nhưng 15:00G của ngày N cộng 1 chúng tôi cũng đã tới điểm đóng quân Ban Dong để thiết lập căn cứ hỏa lực mang tên nguy thoại A Lưỡi, vừa bước chân vào vị trí đóng quân tôi ngại ngại vì thấy địa hình của địch, trong nghề Pháo Binh nên không lầm lẫn được, chính những địa hình tương tự tôi cũng đã có thiết lập tại nội địa, tôi vừa trình bày việc này với Đại Tá Lê Quang Lưỡng, Lữ Đoàn Trưởng Lữ Đoàn 1 Nhảy Dù xong , thì địch dàn chào đầy hào hứng, những loạt pháo bằng dàn hỏa tiễn 122 ly và 107 ly bay ào ạt tới, như biển lửa chụp trọn căn cứ mới chiếm đóng, nếu anh em Mũ Đỏ không nhanh tay đào hố cá nhân thì cũng dễ bị tan hàng, những trò đùa này chúng tôi đã quen ở các chiến trường Việt Nam, nhờ vậy chúng tôi vẫn đứng vững trên khắp các chiến trường Việt Nam mà không bị tan hàng vì pháo của địch quân; dàn phóng hỏa tiễn này được gắn trên xe chạy bằng xích

mỗi dàn phóng có từ 5 cho đến 7 nòng, lần đầu tiên trong đời chúng tôi các chiến binh Mũ Đỏ được thưởng thức pháo bằng Hỏa Tiễn TOT (time on target) từng chùm như vậy, mỗi lần tới trên 100 trái thật tung bừng, chắc chắn các đơn vị khác của chúng ta chưa được thưởng thức món này, Đ/T Lưỡng đứng ngay bên cạnh tôi để nghe trình bày về các điểm địa hình quân sự, ông bị thương ngay lần pháo này, cũng may điểm nổ gần nhất của trái đạn hỏa tiễn, cách chỗ chúng tôi đứng 20 thước, đến 19:00G ngày N cộng 1, Lữ Đoàn nhận được báo cáo tổng quát như sau, các tin tức này cũng là để minh xác là Hạ Lào có kho tàng của địch hay không .

airlift of logistic support to ARVN units in Lam Son 719

TĐ8BBND do Trung Tá Văn bá Ninh Tiểu đoàn Trưởng, Thiếu Tá Trần hữu Phú Tiểu đoàn Phó (T/T Phú thay thế T/T Đào thiện Tuyền ngày N trừ 1 bị thương vì máy bay Mỹ đánh nhầm vào Bộ chỉ huy của TĐ8BBND tại Lao Bảo do một phi vụ skypot, trong lúc đơn vị đang chuẩn bị tại vùng tập trung để xuất quân vào Hạ Lào) báo cáo khám phá một kho chứa chừng 2,000. xe đạp mới tinh, một cơ xưởng sửa chữa xe đạp và vào khoảng 1,000. xe đạp cũ còn sử dụng được , một kho nhiên liệu khoảng 50 thùng phuy nhớt và 100 thùng phuy dầu cặn (khác dầu cặn của ta) và xác nhận đã đụng độ với một trung đoàn thuộc Sư Đoàn 320 Bắc Việt Nam, sau khi đã khai thác các tử thi của địch và tù binh .

Bridgadier General Pham Van Phu supervised the 1st Division's movement

TĐ1BBND do Thiếu Tá Nguyễn văn Phan Tiểu đoàn Trưởng, Thiếu Tá Nguyễn quang Sáng Tiểu đoàn Phó khám phá một kho quân trang và xác nhận đụng độ với một Trung Đoàn của

Sư Đoàn 306 Bắc Việt Nam, sau khi đã khai thác các tử thi và tù binh cũng như quân dụng của địch .

TĐ9BBND do Trung Tá Nguyễn Văn Trí Tiểu đoàn Trưởng, Thiếu Tá Võ Thanh Đồng Tiểu đoàn Phó báo cáo gặp một trung tâm huấn luyện rất quy mô trong khu rừng già nhưng không rõ danh tính .

Thưa quý vị đó chỉ là ngày N cộng 1 mà các biến cố dồn dập như vậy, còn các ngày sau liên tiếp khám phá ra rất nhiều kho tàng, đủ các loại quân dụng và đạn dược, các kho quân trang quân dụng đều mới toanh, các kho y dược nhãn hiệu sản xuất từ các nước trong khối Cộng Sản . Cũng như TĐ1BBND sau đó khám phá thấy một kho thực phẩm các loại đồ hộp và lương khô của Nga và Trung Cộng, phòng 2 BTL/HQ xác nhận chưa gặp các loại lương khô và đồ hộp này tại khắp các chiến trường miền Nam Việt Nam bao giờ .

16 dặm bên trong lãnh thổ Lào, điểm xâm nhập sâu nhất mà quân Nam VN vào được trong 3 tuần đầu, các binh sĩ Nam VN theo dõi hai cuộc không kích của Mỹ. Một là cuộc dội bom B-52 xuống các vị trí quân địch ở một sườn đồi bên cạnh, xa chưa tới 3 dặm. Mặc dù bị không kích dữ dội như vậy, quân Bắc Việt đã tái lập được căn cứ pháo binh của họ trong vùng mục tiêu và đã tiếp tục pháo kích từ nơi đó chỉ 12 giờ đồng hồ sau.

Những ngày mới vào vùng hành quân, các trận đụng độ ác liệt của ta và địch chưa diễn ra cho nên các pass B52 được đánh hằng ngày theo không ảnh, hay theo tiên liệu vào những vùng nghi ngờ có kho tàng hay nơi đồn trú quân của địch, thường là những đường thông thủy, vậy mà không ngày nào là không trúng kho đạn hay kho nhiên liệu, xác định được rõ ràng do quan sát được những đám nổ phụ, hay những cột khói cháy liên tục ngày đêm, đặc biệt kho xăng dưới chân núi 500m cháy liên tục 2 ngày 2 đêm . Xin kể một chuyện vui cười tại Hạ Lào là : Căn cứ A Lưỡi (Bản Đông) lúc Đại Tá Lê Quang Lương và tôi đang đứng quan sát trên nóc TOC (tactical operation center) của Lữ Đoàn, trong lúc các dàn phóng hỏa tiễn của địch đang pháo vào căn cứ, chúng tôi quan sát và nhận diện được một vị trí dàn phóng hỏa tiễn năm nòng 122 ly, ĐT/LĐT cho lệnh tôi xin phi cơ oanh tạc vào điểm này (lúc này chúng tôi xử dụng hỏa lực của Hoa Kỳ rất dễ dàng luôn luôn họ ưu tiên hỏa lực cho trung tâm phối hợp hỏa lực của LĐ1ND, tại sao như vậy? Trung Tâm Phối Hợp Hỏa Lực là thành phần ban 3 và đài trung ương tác xạ của bộ chỉ huy các Tiểu Đoàn Pháo Binh, khi đang di

chuyển vào A Lưới, tôi nghe được những lời than phiền của các đơn vị bạn, kể cả các đơn vị Nhảy Dù, than phiền Không Quân cũng như Pháo Binh Hoa Kỳ bắn lầm vào quân bạn, khi tấn công qua Hạ Lào, thành phần chiến đấu của Hoa Kỳ không đặt chân vào đất Lào, chỉ có các đơn vị kỹ thuật của Hoa Kỳ là yểm trợ chúng ta mà thôi, nhưng họ vẫn đóng quân bên lãnh thổ Việt Nam, chúng tôi đã hành quân chung với Hoa Kỳ, đây là điều tối kỵ của họ, chắc chắn họ sẽ không yểm trợ hỏa lực cho nữa, tôi lo ngại như vậy và quả thật những lần xin hỏa lực sau vô cùng khó khăn, cho những ai đã than phiền, tôi liền nghĩ ngay đến hậu quả nếu mình cũng than phiền như vậy, nên khi vừa vào tới A Lưới tôi xin hỏa lực Hoa Kỳ yểm trợ ngay, mặc dầu chưa đưng địch nặng, xin mở dấu ngoặc là khi vào Hạ Lào, không một phút nào cấp Lữ Đoàn Nhảy Dù không đưng độ với địch, khi nhẹ chúng tôi không dám xin hỏa lực yểm trợ của Hoa Kỳ, chỉ khi nào cần thiết chúng tôi mới xin họ, nhưng lần này chúng tôi muốn thử, tôi lên máy xin pháo binh 175 ly và 8 inches, bắn cho TĐ1ND cánh quân Beta, kết quả tác xạ tốt, tôi phóng đại ngay là địch thiệt hại một cây súng 75 ly không dật và một số thương vong do tác xạ của pháo binh Hoa Kỳ, không bao giờ tôi làm việc như vậy, dầu gì chẳng nữa gian dối cũng không nên làm, nhưng biết làm sao hơn đây, tôi không muốn bạn bè vì thiếu hỏa lực yểm trợ mà phải chết vì những việc không cần thiết như vậy, tôi gửi lời khen ngợi tới Pháo Đội Trưởng hỗn hợp của Hoa Kỳ, qua Trung Úy Huỳnh Công Ni, sĩ quan liên lạc của tôi bên cạnh pháo đội này, vị Đại Úy pháo đội trưởng mừng rỡ lên máy cảm ơn tôi ngay, sau đó tôi cũng làm như vậy với Sĩ Quan điều không tiền tuyến của Hoa Kỳ, kết quả cũng như ý muốn, tôi trình bày với Đại Tá Lê Quang Lưỡng, lúc này mình cần hỏa lực, muốn được xử dụng hỏa lực dễ dàng sau này, tôi đề nghị xin hai huy chương ngôi sao Bạc, Trung Tướng Tư Lệnh Sư Đoàn có thể ký tặng cho Pháo Đội Trưởng hỗn hợp và Sĩ Quan Điều Không tiền tuyến của Hoa Kỳ, rất may cho tôi khi Đại Tá Lê Quang Lưỡng đề nghị thì Trung Tướng Tư Lệnh bằng lòng ngay, không những vậy ngay ngày hôm sau vị anh cả của chúng tôi đáp xuống vị trí pháo đội hỗn hợp gắn huy chương cho pháo đội trưởng, đồng thời ông cho lệnh tôi gọi sĩ quan điều không tiền tuyến đáp xuống phi trường Khe Sanh, ông ra gắn huy chương cho anh ta ngay, kể từ hôm đó bất cứ phi tuần nào vào vùng họ cũng gọi tôi gần như là xin lệnh tác xạ, bất cứ lúc nào có phi tuần oanh kích trong tay sĩ quan điều không tiền tuyến tôi đều lấy được cả, pháo đội hỗn hợp bắn ngày đêm cho cánh quân Beta của TĐ1ND) ngoài tầm pháo binh nên trung tâm phối hợp hỏa lực xin phản pháo bằng không quân, qua sĩ quan không trợ, tọa độ như sau : từ điểm Alpha về phải .5 xuống 5.(-) nhưng sĩ quan không trợ lại chuyển lầm là từ điểm Alpha về phải .5 lên 5.(+) như vậy tọa độ chuyển đi sai 10 cây số, vì là vùng không có quân bạn, cho nên không ai chú ý để clear kỹ càng, khi máy bay lên vùng oanh tạc vào mục tiêu, ĐT/LĐT và tôi thấy sai nhưng cùng lúc đó một đám cháy lớn của kho nhiên liệu phát ra, ngay tại mục tiêu xin sai, đám cháy này cháy lâu một ngày một đêm, tôi muốn dẫn chứng là kho tàng của chúng đầy dẫy trong vùng, thay vì xin phản pháo nhưng chuyển tọa độ sai, lại thành xin tiêu hủy kho tàng địch quân, việc tiêu diệt các kho tàng của địch, cũng chính là một mục tiêu của cuộc hành quân, cùng lúc đó hỏa tiễn lại pháo dồn dập vào căn cứ tại điểm mà trung tâm phối hợp hỏa lực đã xin, vì chính ĐT/LĐT đã nghe đơn xin phản pháo của trung tâm phối hợp hỏa lực nên ông đích thân check lại mới biết sĩ quan không trợ lầm lẫn như trên; Ngoài ra chúng còn có hệ thống dẫn dầu bằng ống dẫn đường kính khoảng 40cm tất cả hệ thống này đều bị bộ binh phá hủy và các pass B52 phá vỡ đã bốc cháy hằng ngày, về nhân mạng địch tổn thất vì giao tranh với ta chỉ một phần nhỏ, phần nhiều là do B52 tiêu diệt, có pass B52 đã giết cả Trung Đoàn địch quân, những thiệt hại của địch quân do B52 oanh tạc đa phần đều có kiểm chứng bằng bộ binh hay bằng quan sát thắp.

Feb '71 – Convoy to Lam Son 719 along Highway 9

Sau này trận chiến càng ngày càng khốc liệt, chúng tung quân đông để dùng biển người đè bẹp chúng ta, chẳng hạn như cánh quân TĐ8BBND và hai Trung Đoàn Thiết giáp, chúng cho đổi đầu bằng Sư Đoàn 320 và các Trung Đoàn chiến xa của chúng mà theo tin tức tình báo thì có chiến xa T54, cánh quân TĐ1BBND sau này tăng cường thêm TĐ7BBND do Thiếu Tá Lê minh Ngọc Tiểu đoàn Trưởng, Thiếu Tá Trần đăng Khôi Tiểu đoàn Phó và một Trung Đoàn Thiết Giáp, chúng cho đổi đầu bằng SĐ 304 và các đơn vị thuộc các trung tâm dưỡng quân tại Hạ Lào (theo như tin tức tình báo sau khi chúng tôi rút ra khỏi Hạ Lào, thì mới biết mỗi trung tâm dưỡng quân tại vùng hành quân Hạ Lào có quân số bằng một trung đoàn, quân số đầy đủ hơn và mạnh khỏe hơn, vì đây là quân số sẵn sàng để bổ sung cho các đơn vị đang tham chiến, trên khắp chiến trường miền Nam), tại cánh quân này ĐT/LĐT/LĐ1ND đã phải xử dụng B52 yểm trợ gần như máy bay chiến thuật, loạt bom của B52 có khi chỉ cách lính gác gác của các đơn vị ta dưới 500m, đây là việc làm hết sức táo bạo, nhưng phải rất khôn ngoan khi vẽ hướng thả cho các phi vụ B52 yểm trợ trực tiếp như vậy, những pass B52 sanh tử này rất hữu hiệu, nhưng cũng rất tai hại, nếu bất cẩn; vì cẩn trọng cho nên trong suốt cuộc hành quân chúng tôi không bị một tai nạn nào về lối xử dụng thần sầu này, có rất nhiều lần các pass B52 đánh, làm lính gác gác của ta, hay các toán tiền đồn của ta bị sức nổ hất văng ngược trở lại.

South Vietnamese armored personnel carrier, loaded with airborne troops, moves along Route 9 at Lang Vei, south Vietnam on Feb. 1971

Căn cứ 31 thất thủ, trong căn cứ gồm BCH/LĐ3ND, BCH/TĐ3BBND, BCH/TĐ3PBND, Pháo Đội B3 ND , tổng cộng quân số không trên 300 quân nhân, đây là một tin buồn nhất cho chúng tôi từ trước đến nay . Ngay ngày hôm sau Thiếu Tá Trần hữu Phú dẫn 2ĐĐ/TĐ8BBND tung thiết hai Chi Đoàn Thiết Giáp tiến về căn cứ 31, (nhiều tác giả “tưởng tượng” cho rằng đây là 2ĐĐ thuộc TĐ9ND nhưng thật sự là của TĐ8ND, không có một cánh quân nào của TĐ9ND tiến về hướng căn cứ 31 trong suốt trận đánh này, hiện T/T Trần Hữu Phú đang ở Orange County, và sĩ quan Tiền Sát Viên là Trung Úy Lê Ngọc Chương (Chương còm sau này lên Đại Úy) hiện đang ở Wisconsin, khi còn cách căn cứ khoảng trên 2Km, đơn vị bị phục kích bởi một trung đoàn địch có chiến xa yểm trợ, vì thuyết trình viên của Phòng 2 BTL/QĐI/HQ cho biết là địch có chiến xa T54, nên thiết giáp của ta tránh đụng độ với địch, (thực ra địch chỉ sử dụng có PT76 trong trận này, nếu có T54 cũng là mới với chúng, chúng chưa sử dụng để tấn công) vì vậy đơn vị này tưởng chừng như sắp sửa bị tràn ngập, Pháo Binh của ta can thiệp cấp thời dưới cơn mưa pháo của địch tại vị trí Pháo Đội, các pháo đội của ta nhất là PĐA44PB do Đại Uy Trần Văn Vện chỉ huy và PĐA1ND do Đại Uy Đinh Thành Tấn chỉ huy tỏ ra rất can trường các loạt đạn nổ mạnh chính xác, chỉ cách quân bạn khoảng 50m, nhờ vậy địch quân nhả dần ra, trong lúc Pháo Binh đang yểm trợ thì hai pass B52 kẹp sát hai bên đường, sau đó chiến trường hoàn toàn im lặng, hai ĐĐ/TĐ8BBND bung ra lục soát thấy xác giặc chết không toàn thân, xương thịt bầy nhầy vương vãi khắp nơi, ước lượng khoảng chừng 800 địch quân chết hai bên đường do B52 làm thịt , lấy kinh nghiệm này Đại Tá Lê Quang Lưỡng đã áp dụng cho chiến trường An Lộc, khi ông chỉ huy LĐ1ND vào giải tỏa An Lộc. **MỤC ĐÍCH CHÚNG TA VÀO HẠ LÀO**

Ho Chi Minh Trail, Laos — 02/14/71- Ho Chi Minh Trail, Laos: An ARVN soldier hauls out some of the supplies from a bunker discovered on the Ho Chi Minh Trail. North Vietnamese used the bunkers as storage depots and protective cover. Caches of Gasoline, weapons and uniforms have been uncovered. UPI radiophoto by Bob Sullivan. — Image by © Bettmann/CORBIS

Chúng ta vào Hạ Lào không phải để chiếm đất, càng không phải là để đuổi địch ra khỏi vùng này, cũng như không phải là để tiêu diệt địch quân trong vùng mục tiêu, mục đích của chúng ta mình định rõ ràng trong lệnh hành quân là PHÁ VỠ CÁC KHO TÀNG CỦA ĐỊCH, TRIỆT HẠ CÁC CƠ SỞ TIẾP VẬN CỦA ĐỊCH , chúng ta QLVNCH đã hoàn thành sứ mệnh,

báo chí Sài Gòn lúc đó đưa tin chúng ta không chiếm được mục tiêu này, vùng đất kia chính là họ đã làm lẩn như những chiến trường nội địa mà chúng ta thường gặp, vậy QLVNCH đã đạt được mục tiêu mà cấp trên mong muốn, vì chúng ta đã phá vỡ hầu hết các kho tàng của địch, các cơ sở tiếp vận của địch hầu như không còn hoạt động được, mục tiêu đề ra QLVNCH đã hoàn tất. Vậy quý vị còn muốn QLVNCH, chúng tôi phải làm gì để cho quý vị vừa lòng nữa đây? chắc hẳn quý vị muốn chúng tôi phải bỏ thây tại Hạ Lào để không còn ai nói lên lời nói trung thực, để không còn ai là nhân chứng cho biết những bài viết tưởng tượng của quý vị là những cuội, thì quý vị mới vừa lòng chăng? Như trên tôi đã trình bày đây là cuộc hành quân bất bình thường, mà ngay những người tham dự trận chiến này cũng thuộc loại bất bình thường, nên mới anh dũng trở về trong bình thường .

PHẢN ỨNG CỦA ĐỊCH

Phản ứng của địch thật vô cùng mãnh liệt, nhưng là một chiến binh của QLVNCH chúng tôi luôn luôn chấp nhận phản ứng này ở bất cứ một trạng huống nào, nói chung chúng tôi chấp nhận mọi tổn thất miễn sao đạt được mục tiêu của các Bộ Tư Lệnh Chiến Trường đã đề ra . Khi địch quân nhận ra rằng cơ sở tiếp vận của chúng bị phá tan tành, chúng hoảng hốt , nhưng chúng muốn cho thế giới thấy rằng chúng vẫn mạnh, và để chứng minh rằng cuộc chiến Hạ Lào không ảnh hưởng đến lực lượng của chúng; Chúng dùng một Sư Đoàn chính qui đã được ém sẵn tại Kontum tấn công một tiền đồn của ta tại Tân Cảnh, chúng điều động một Trung Đoàn cộng để dứt điểm căn cứ hỏa lực số 6 nơi đóng quân của một BCH Tiểu đoàn Bộ Binh và một Đại Đội tác chiến , một Trung Đoàn chúng chặn đường tiếp viện , một Trung Đoàn chúng cho ém quân làm thành phần trừ bị. Quả nhiên kế hoạch của chúng thành công ngay vì các đài phát thanh chuyên đàm sau lưng chúng ta, lại rầm rộ loan tin, ” Cộng Sản Việt Nam vẫn còn đầy đủ khả năng tiếp vận để tấn công QLVNCH , vì trận Hạ Lào không gây khó khăn cho chúng về tiếp vận, nên Cộng Sản Việt Nam đã mở ngay mặt trận mới tại Tây Nguyên Việt Nam” . Nếu Hạ Lào thật sự không làm chúng tổn thương thì chúng đã đánh ngay nhiều nơi, nhất là Huế và Đà Nẵng hoàn toàn bỏ ngõ khi các đơn vị của SĐ1BB tấn công sang Nam Lào . Tướng lãnh của chúng chỉ cần khôn khéo một chút khi biết trước chúng ta sẽ tấn công qua Hạ Lào , theo tôi thì có lẽ chúng biết trước hàng tháng vì mốc địa hình tại Hạ Lào đã cho chúng tôi biết thời gian thiết lập, cho nên phải nói rằng chiến trường chúng đã chuẩn bị sẵn sàng từ trước để chờ chúng ta vào rọ, tù binh của đơn vị đặc công SĐ320 quê tại Nam Điền, huyện Xuân Thủy, Hà Nam Ninh khai rằng chúng đã

đóng quân tại Hạ Lào để chờ ta trước đó hai tuần, vậy mà chúng không khôn ngoan điều động một đơn vị cấp Trung Đoàn đóng chốt dọc theo quốc lộ từ Cam Lộ-Phương Lâm cho đến Khe Sanh, nếu cần kéo dài cho đến Lao Bảo, giạt sập cầu Đá Bạc, thì một đơn vị tinh nhuệ có kinh nghiệm diệt chốt, có phi pháo yểm trợ dồi dào may ra một hai tuần lễ mới làm xong công việc khai thông trục lộ, nếu làm như vậy thì trận Hạ Lào còn khó khăn lắm mới khai diễn đúng như dự liệu, còn nếu không làm như vậy, thì cho đoàn quân vào xong khóa đường, đơn vị hành quân sẽ vất vả, khi tái tiếp tế cũng như lúc rút ra Đông Hà, cũng may nếu chúng khôn ngoan làm như vậy thì máu xương của chúng ta còn đổ ra thê thảm hơn biết chừng nào, có người cho rằng chúng không làm như vậy vì chúng muốn đánh lừa chúng ta, để chúng ta yên trí rằng chúng không biết trước kế hoạch của ta, nhưng lập luận này không đứng vững, chúng ta ai cũng hiểu rằng kế hoạch hành quân chúng ta đã nhận được thì dù cho chông gai cách trở cũng phải thi hành cho bằng được, hoặc không thì như trên chúng tôi đã trình bày cứ để đại quân vào êm ả, xong xuôi khóa đường, chúng không biết trước sao được khi mà chúng tôi ra tới Đông Hà thì cả quận này đều biết chúng tôi sẽ sang Hạ Lào, trong khi đơn vị tham chiến, các cấp từ Tiểu Đoàn Phó trở xuống đều không biết mình sẽ hành quân nơi nào . **HỆ THỐNG BẢO MẬT CHO HẠ LÀO**

Coi như không có, vì các đài phát thanh bạn tìm mọi cách giết (chúng ta) QLVNCH , bằng cách loan tin nóng hổi là chúng ta sẽ tấn công qua Hạ Lào, trong lúc đó đơn vị tham chiến còn đang ở Sài Gòn, riêng đơn vị chúng tôi, ban 2 chưa được lãnh bản đồ, từ Tiểu đoàn Phó trở xuống tại phi trường Tân Sơn Nhất khi bước chân lên máy bay đều chỉ biết là đi Vùng I mà thôi, có người tán ra là đi hành quân tại DMZ , nhưng khi đến Đông Hà thì dân chúng đã biết là chúng tôi sẽ qua Hạ Lào từ ngày hôm trước, hỏi ra họ cho biết là anh em trong BTL hành quân cho biết như vậy, khi nghe được tin này tôi thật buồn, chân tay như muốn tê dại, các cuộc hành quân phối hợp chúng tôi đều giữ kín, nhưng vẫn tiết lộ bằng nhiều ngã khác, không những vậy theo tin đồn thì khi kế hoạch hành quân trình lên Tổng Thống, thì Vũ Ngọc Nhạ đã lén chụp hình gửi ra Hà Nội trước khi Tổng Thống đọc kế hoạch này .

MỨC ĐỘ TIẾP LIỆU CHO HẠ LÀO

Mọi thứ tạm coi là chu đáo, nhưng một thứ quan trọng sanh tử thì lại lơ là . Buổi họp ngày N trừ 2 tức là ngày chúng tôi vừa đặt chân xuống phi trường Đông Hà, nhận lệnh họp hành quân; các Tiểu đoàn Trưởng Pháo Binh, các Lữ đoàn Trưởng, các Trưởng Phòng của

BTL/SĐND, Tham Mưu Trưởng, Tư Lệnh Phó, Tư Lệnh SĐND được mời vào ngay phòng họp . Chúng tôi được BTL/HQ Lam Sơn 719 cho biết có nhiều đơn vị Thiết Giáp địch hiện diện trong vùng hành quân và nhất là chiến xa T54 được chế tạo tại Liên Xô có khả năng tác chiến mạnh hơn chiến xa của chúng ta đang có, nhìn sang các vị Trung Đoàn Trưởng Thiết Giáp tôi thấy sự lo ngại hiện rõ ràng trên mặt; Vì tình hình như vậy cho nên vị anh cả của chúng tôi xin được cấp phát mìn chống chiến xa (cho đến lúc đó QLVNCH chưa đụng độ với chiến xa địch bao giờ, kể cả chúng tôi đơn vị tổng trừ bị, trận Làng Vei giữa đường từ Khe Sanh cho tới Lao Bảo năm 1967 có chiến xa địch xuất hiện nhưng không đụng độ với chúng ta mà đụng độ với quân đội Hoa Kỳ, và những đơn vị do Hoa Kỳ huấn luyện mà thôi) . Thì được BTL/HQ trả lời có mìn chống chiến xa, nhưng còn ở kho đạn Đà Nẵng chúng tôi thờ dài thất ruột, sau đó vị anh cả của chúng tôi xin được cấp phát mìn chống chiến xa trước khi vào vùng hành quân, được hứa thuận, nhưng than ôi mãi tới khi căn cứ 31 bị pháo dữ dội, còn khoảng 1 tuần nữa là thất thủ mới được thả xuống căn cứ hai lượi mìn chống chiến xa; Lúc đó không ai còn có thể ra đặt mìn được nữa vì pháo liên tục, cũng như các loạt đạn của súng đại bác không giệt làm cho ĐĐ3CBND đành bó tay, căn cứ A Lượi vừa thả xuống một lượi mìn chống chiến xa thì bị phát hỏa và phát nổ do các chùm hỏa tiễn 122ly của địch, vì chúng pháo quá nhiều nên không may có trái trúng ngay lượi mìn vừa thả xuống; Cho nên khi căn cứ 31 bị thất thủ, chiến xa của địch không gặp một chướng ngại vật nào ngoại trừ sức người và hỏa lực cơ hữu của đơn vị phòng thủ, nếu có mìn chống chiến xa sớm, ngay từ lúc mới vào Hạ Lào thì căn cứ 31 chưa chắc đã phải chịu số phận hẩm hiu như vậy, hoặc có thể vẫn bị thất thủ nhưng địch phải trả giá cao hơn .

TINH THẦN CHIẾN ĐẤU CỦA TA

Xin dẫn chứng để quý vị thấy từng khung cảnh một, tôi chỉ viết lại những gì thấy tường tận, còn những khung cảnh khác như nghe kể lại, hoặc nghe báo cáo trên hệ thống hành quân tôi không viết lại ở đoạn này .

TĐ2BBND . Sau khi căn cứ 31 thất thủ, căn cứ 30 cứ điểm của TĐ2BBND do Trung Tá Trần kim Thạch Tiểu đoàn Trưởng và Thiếu Tá Lê văn Mạnh Tiểu đoàn Phó, cứ điểm này vào hệ thống chỉ huy của LĐ1ND, trong căn cứ 30 có pháo đội 105 ly là PĐC3ND Pháo Đội Trưởng Đại Uy Bành minh Trí, Và pháo đội 155 ly là PĐC44PB Pháo Đội Trưởng Đại Uy Trương duy Hy, hai Pháo đội này đương nhiên vào hệ thống chỉ huy của tôi, cũng dễ hiểu vì tôi là

CHT/trung tâm phối hợp hỏa lực của LĐ1ND, hơn nữa lúc đó tại chiến trường Hạ Lào còn tôi là sĩ quan cấp Tá duy nhất của PBNĐ; mặc dầu trong căn cứ không quá 300 người vậy mà đã chống trả với 2 trung đoàn địch quân thuộc SĐ304 một trung đoàn chiến xa được yểm trợ bởi ít nhất là 3 tiểu đoàn pháo binh + hỏa tiễn với mức độ tiếp tế đạn dược dư thừa, vậy mà sau hai tuần lễ tấn công ngày đêm bằng mọi phương kế, có lúc dùng biển người và biển lửa chúng vào tới hàng rào phòng thủ thứ hai nhưng vẫn bị đẩy lui .

TĐ1BBND cánh quân B (Béta) sao chẳng gọi là Bravo, hay Bắc Bình mà lại gọi là Béta, tôi chẳng hiểu sao T/T Nguyễn quang Sáng lại muốn như vậy, sau khi tôi xử dụng Pháo Binh của Hoa Kỳ từ biên giới Lào – Việt Nam, phối hợp cả 8 inches và 175 ly , T/T Sáng đã dẫn quân tấn công cứ điểm của BTL/SĐ306CS Bắc Việt Nam , trận đánh tuyệt vời này đã giết tên Tư Lệnh SĐ306 là Thượng Tá Nguyễn xuân Rục lấy được đầy đủ gậy chỉ huy, bản đồ chỉ huy, đặc lệnh truyền tin, máy chỉ huy liên lạc trong đó có một máy mà các đơn vị hành quân đều không rõ danh hiệu còn mới cấu cạnh đang liên lạc trực tiếp với BTTM tại Hà Nội . Chính nhờ đặc lệnh truyền tin này mà chúng tôi đã biết trước được các cuộc điều quân của địch (mặc dầu địch biết chúng ta lấy được đặc lệnh truyền tin nhưng chúng vẫn không thay đổi, vì chúng không có phương tiện để phổ biến thay thế đặc lệnh truyền tin mới đến các đơn vị đang hành quân)

TĐ8BBND mặc dầu không tiến đến Tchépon như ý, nhưng đã làm cho SĐ320 CS Việt Nam phải trả một giá quá đắt, cuối trận đánh SĐ320 CS Việt Nam muốn có một tiểu đoàn để chặn đường rút quân của chúng tôi nhưng đành bó tay, lúc đó chính Tư Lệnh SĐ320 xin một tiểu đoàn chặn đường rút quân ra khỏi Hạ Lào của chúng tôi (vì có đặc lệnh truyền tin do cánh quân Béta của TĐ1BBND tịch thu được trên xác chết của tư lệnh sư đoàn 306 CS bắc Việt Nam nên chúng tôi biết được tin này) , nhưng không có kịp vì quân số không còn, cuộc rút lui của chúng ta bị địch quân biết trước ít nhất là 2 ngày trước, do đài BBC và VOA truyền đi, dù cho hai đài này không truyền đi thì chúng cũng phải biết, trong lệnh hành quân của ta, địch đã lấy được trong đó có nói rõ là chúng ta sẽ rút ra, chỉ không ấn định rõ ngày giờ mà thôi .

(NY15)DONG HA, March 26--THE WEARY WAY BACK--Wounded South Vietnamese troops make their way from Chinook helicopter upon arrival Tuesday from Khe Sanh in Vietnam. They had been injured in Laos and evacuated to Khe Sanh by U.S. helicopters. (AP Wirephoto)(hrs61034put)1971

TĐ7BBND vào tham chiến trước khi cuộc hành quân chấm dứt 3 tuần lễ vì lúc đó TĐ1BBND quá mệt mỏi. Trong cánh quân này chúng ta chỉ có hai TĐBBND và một Trung Đoàn Thiết Giáp, nhưng chúng đã dàn chào bằng nguyên một sư đoàn chính quy SĐ306 Cộng Sản Bắc Việt, một trung tâm dưỡng quân; Chính vì chúng bu đong như vậy cho nên chúng đã làm mồi cho B52 và các loại phi pháo khác, TĐ1BBND tiểu đoàn trưởng phải hy sinh, TĐ7BBND tiểu đoàn trưởng phải tàn thương khẩn cấp, vậy mà 2 TĐ này đã làm cho địch quân không còn khả năng chặn khi TĐ1BBND rút bằng đường bộ, và TĐ7BBND rút bằng Trực Thăng Vận , Tiểu Đoàn Trưởng TĐ7BBND lúc đó là Thiếu Tá Trần đăng Khôi đã lên chiếc trực thăng cuối cùng, với 3 quân nhân và một người mang máy .

CHIẾN TRANH TÂM LÝ YẾM TRỢ CHO HẠ LÀO

Không có một chương trình kích động tinh thần anh em quân nhân tham dự trận chiến thư hùng này trên đài phát thanh của ta dù chỉ một lời ghi ơn vô nghĩa, tôi mở sang đài Việt Cộng chúng ca ngợi tinh thần chiến đấu của hai sư đoàn 320 và 306 (đã tiêu diệt các cánh quân hung hãn của bọn Ngụy Dù Sài Gòn con đẻ của Mỹ Ngụy) trong lúc mỗi sư đoàn của chúng không còn đủ một tiểu đoàn nguyên vẹn, còn chúng ta, sau trận Hạ Lào Sư Đoàn Nhảy Dù Việt Nam vẫn còn cử một Lữ Đoàn tham chiến với một sư đoàn chính quy Cộng Sản Việt Nam tại chiến trường Tây Nguyên . Đến đây tôi xin được mở một dấu ngoặc dài để quý vị suy nghiệm về tâm lý chiến của ta :

Nói đến Binh Chủng Nhảy Dù ai cũng hình dung ra ngay Binh Chủng với những quân nhân mặc áo hoa đội nón Đỏ có khi còn đệm theo câu cải lương của Hùng Cường; *Hiên ngang ngoài chiến trường. Thanh lịch trong thành phố.*

Nhưng ít ai hiểu rằng những năm sau 1968 chúng tôi hành quân trung bình mỗi năm là 360 ngày tại những vùng mà các đơn vị khác đã chạm địch nặng nề, không thanh toán nổi mục tiêu, chúng tôi đến để thanh toán chiến trường tại những vùng oi ả chê bai như Chiến khu D , chiến khu C , Tam giác sắt , mật khu Dương minh Châu, vùng hỏa tuyến, Đồng Tháp-Cà Mau những nơi này sau lại trở thành những vùng quen thuộc mát mẻ với chúng tôi, khi thượng cấp cho chúng tôi về Sài Gòn cho dân gân cốt là chúng tôi mừng vô hạn, thú tiêu khiển Sài Gòn khác với núi rừng là được nghe nhạc sống, như ở Đêm màu Hồng và nhảy theo điệu nhạc như ở Thanh Thanh . . . v . v . vì vậy cho nên bất cứ một bản nhạc nào mới phát hành trong giai đoạn này, chúng tôi đều được thưởng thức.

Trong thời kỳ này (tết nguyên đán) bản nhạc “Kỷ Vật Cho Em” chưa được ra đời, đợi cho thời điểm chín mùi nhất là thời gian chúng tôi đang ở Hạ Lào, mới cho phát thanh nhạc phẩm này trên đài Mẹ Việt Nam; Chỉ vào khoảng chúng tôi rời Sài Gòn 10 ngày tức là vào Hạ Lào

khoảng 1 tuần lễ, cường độ đụng trận với địch cũng như cường độ pháo kích của địch quân bắt đầu xung mãnh, thì sáng tác mới nhất của Phạm Duy với tiếng ca vượt thời gian muôn thuở của Thái Thanh bắt đầu rót vào tai chúng tôi nhẹ nhàng ngọt lịm với nhạc phẩm Kỷ Vật Cho Em, tiếng ca rót vào hồn chúng tôi với những lời trần trối tàn nhẫn . Thưa Quý Vị nếu quý vị hay chúng tôi đã được nghe nhạc phẩm này rồi thì tác động tâm lý cũng nhẹ đi một phần; Nhưng đây là bài hát của Thái Thanh của ta, tiếng nói tâm lý chiến của ta, lại cho phát thanh lần đầu tiên để chúng tôi được đón nhận nó tại vùng lửa đạn mạnh mẽ nhất, thử hỏi tinh thần anh em quân nhân sẽ sa sút biết chừng nào ? Họ cảm nhận tâm lý chiến của ta, đài phát thanh của ta đã trần trối lời cuối hộ họ .

Tôi đi một vòng dưới cơn mưa pháo của địch, chỗ nào anh em cũng mở radio nhỏ đủ nghe, ai cũng buông tiếng nguyện rửa tặc tĩu, đây đó những anh em khác không nguyện rửa thì đang khóc cho những người có tài tâm lý chiến siêu việt này. Tôi vội gọi điện thoại Hotline về BTL/SĐND/HQ xin phản đối về bài ca này tuy vậy cũng vẫn phải nghe thêm một đêm nữa, trong giai đoạn này không có cánh quân nào đụng độ cấp Tiểu Đoàn nữa, và cũng không có căn cứ nào bị pháo dưới một ngàn đạn cho một ngày nữa, kèm theo đài phát thanh cho nghe nhạc phản chiến nữa . Quý vị thấy quả là một siêu tâm lý chiến, anh em chúng tôi cảm gan mà chịu những cực hình đầy đọa tinh thần, khi thấy chính những người anh em của mình đang đâm những nhát dao lút cán vào sau lưng, cay đắng quá, tàn nhẫn thật như thế này hay sao ! Một trăm, một ngàn lần lời ca tụng cũng vắt đi . Tinh thần anh em đang ở mức độ cao 90% nhưng khi nghe xong bản nhạc này, xuống chỉ còn 10% đủ mức độ để tự vệ . Các vị làm nhạc và các vị cho phát thanh vừa lòng chưa ? Ngày xưa trong trận chiến Hán Sở tranh hùng bên Trung Hoa; trong lúc khí thế quân của Sở Vương Hạng Vũ còn đang hùng mạnh, Hán Vương Lưu Bang đã dùng tâm lý chiến khai thác điểm chính yếu là quân Sở vì chinh chiến phải xa nhà lâu ngày mà cho soạn bài Bi Ca Tán Sở, dùng loa cho người ca bài này khi xuôi gió hướng về phía quân Sở cũng chỉ có những câu như sau :

..... Vợ con mong nhớ chừ, cha mẹ đau buồn Đờng ruộng bỏ hoang chừ, ai người trông nom, ... Chậm tình, uống đời thân chiến binh Những câu ca nhẹ nhàng như vậy hàng ngày réo rắt làm cho một quân đội đang hùng mạnh phải tiêu tan, rồi Sở Quốc bị tiêu diệt luôn . Làm sao có được những câu tân kỳ và sắc bén như :
: ..... Anh trở về viên đạn đồng đen Em sang sông cho làm kỷ vật . . . . . Anh trở về trên chiếc băng ca . . . . . Anh trở về dang dở đời em

Vậy mà chúng tôi chẳng tan hàng, còn đầy đủ tinh thần để tiếp tục chiến đấu quả là một chuyện lạ, một phép lạ, mà hồn thiêng sông núi của dân tộc Việt ban cho chúng tôi. Cùng thời điểm đó, cánh quân Béta của TĐ1BBND do Thiếu Tá Nguyễn quang Sáng chỉ huy (hiện đang cư ngụ tại Milpitas, California) đã tiêu diệt trọn Bộ Tư Lệnh SĐ306, tịch thu chiến lợi phẩm như : Gậy chỉ huy, máy liên lạc tối tân có thể liên lạc thẳng về Hà Nội và đầy đủ tài liệu chứng minh trọn Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn của chúng bị tiêu diệt, khi rút quân ra tới Khe Sanh tôi còn trông thấy những chiến lợi phẩm này trưng bày tại phòng chiến lợi phẩm của BTL/SĐND hành quân, nhưng không một giòng báo nào của ta nói tới chiến thắng này, nhưng căn cứ 31 bị thất thủ thì báo nào cũng nói tới, (địch quân bị tiêu diệt Bộ Tư Lệnh Sư Đoàn thì không bị chệch bại, cũng như vậy ta chỉ bị tiêu diệt Bộ Chỉ Huy Lữ Đoàn, cấp thấp hơn Sư Đoàn, thì lại bị lôi ra vùi dập, hỏi làm sao chúng ta không thua cho được) thôi cũng đành an ủi là báo chí của chúng ta chỉ đăng những tin cơ quan thông tấn ngoại quốc có loan đi mà thôi, đây là điểm rõ ràng nhất tài viết phóng sự chiến trường của phe ta .

KHẢ NĂNG TÌNH BÁO CỦA TA

Khả năng tình báo của ta lệ thuộc vào Hoa Kỳ điều đó không ai chối cãi, không ai trách cứ, nhưng ít ra chúng ta cũng phải có khả năng thu tin hạn hẹp mới đúng, không lẽ nhân viên an ninh tình báo của ta chỉ ngồi chờ đi bắt bạc hay sao ? Vùng hành quân của chúng ta vào Hạ Lào chỗ xa nhất cũng là chỉ cách xa ranh giới là 50km, tức là khoảng 30 miles, vậy mà địch quân cho làm địa hình tất cả những điểm quân sự (toán địa hình bắt buộc phải làm ban ngày, từ điểm khởi hành phải làm lộ thiên trên vùng trống trải, chẳng hạn trên trục lộ, hay từ trên các đỉnh núi cao, trống trải, không thể làm bằng qua rừng rậm được) , tức là những điểm chúng ta có thể đóng quân, hoặc có thể đặt Pháo Binh, địch quân đều đã có tọa độ địa hình (tức là tọa độ của chúng chính xác đến hàng cm hoặc m/m, trong khi chúng ta các đơn vị hành quân chấm tọa độ sai hàng 100 m) nhìn thấy các mốc địa hình mới làm trong tháng, chúng tôi lạnh người và ngao ngán cho tình báo của ta, khi thuyết trình hành quân BTL/HQ đều không nhắc nhở gì về vấn đề này .

Thiết Giáp của địch, theo như Bộ tư lệnh chiến trường, địch có nhiều chiến xa T54 trong Hạ Lào vẫn tất là thiết giáp của địch mạnh hơn của ta, đây chính là yếu tố làm cho anh em Thiết Giáp của ta xuống tinh thần không phải là ít, nhưng trên thực tế địch chỉ sử dụng PT76 loại chiến xa này đại loại còn yếu hơn M41 của ta, có thể trong vùng trận địa địch có đơn vị thiết giáp T54, nhưng chúng ít ỏi như vậy nói ra làm chi để hù dọa quân ta .

Quân số của địch đông gấp bốn lần của ta hoặc hơn nữa, các trung tâm huấn luyện các trại dưỡng quân có quá nhiều, không ai nói tới .

Các dàn phóng hỏa tiễn 122ly, 107ly bắn như mưa bay cũng chỉ nói tới thông thường như các chiến trường nội địa, thực tế hàng ngày chúng tôi phải đón nhận hàng 500 trái hỏa tiễn, những giàn phóng hỏa tiễn này, mỗi giàn từ 5 cho đến 7 nòng, gắn trên xe xích trong chiến trường nội địa không có, và ngay cả chiến trường Campuchia chúng tôi đã tấn công ngay vào trung ương cục Miền Nam cũng chưa có loại hỏa tiễn này gắn trên xe xích với 5 hoặc 7 dàn phóng như vậy .

TINH THẦN CHIẾN ĐẤU CỦA ĐỊCH

Mỗi lần chúng tôi bắt được tù binh, dù bị thương hay không bị thương những tù binh này rất hung hãn, những lúc ngoài chiến trận họ đúng là đoàn quân cảm tử coi nhẹ tính mạng, sự sống chết (của quân Cộng Sản bắc Việt Nam) nhẹ tựa lông gà tre; Nhưng sau đó chúng tôi biết ngay và thật tình đau lòng, xót thương cho tuổi trẻ miền bắc, những anh chàng thiêu thân này đã chích thuốc “Hùng Anh” trước khi xung trận, đây là loại thuốc kích thích do xưởng sản xuất của Quân Đội Nhân Dân chế tạo, đại để như các loại thuốc sike của dân bụi đời Sài Gòn, khi chích thuốc này rồi thì coi trời bằng vung, tính mạng coi như không, nhưng khi đã thuốc rồi thì họ lại lấm lét sợ sệt như con gái mới biết yêu lần đầu ; Loại thuốc Hùng Anh này chúng tôi tịch thu được rất nhiều, một số tiêu hủy tại chỗ, một số gửi về BTL/chiến trường .

Trận địa phòng không của quân BV

Các đơn vị của ta kể cả những đơn vị phải nhảy ra Bắc Việt Nam, những đơn vị nhảy vùng biên giới, hay những toán Viễn Thám có bao giờ lại hèn kém như vậy; khi chích thuốc này quả thật có liều lĩnh nhưng không còn sáng suốt, nên các toán đặc công cảm tử của chúng hoàn toàn thất bại, khi phải đương đầu với các đơn vị được huấn luyện thuần thục .

KỸ THUẬT TÁC CHIẾN CỦA ĐỊCH

Nếu kỹ thuật tác chiến của những Sư Đoàn chính quy Bắc Việt Nam ở mức độ trung bình thì chắc chắn tôi không còn ngồi để viết những dòng chữ này hầu quý vị, chúng chỉ có khả năng và quen những trận đánh thư hùng với quân đội Pháp, chúng chưa được chuẩn bị kỹ càng để đương đầu với đơn vị có trình độ kỹ thuật tác chiến cao; Bởi vậy cho nên trên trận địa, nếu là tao ngộ chiến, thì 2 tiểu đoàn chính quy của Cộng Sản bắc Việt Nam, gặp 1 tiểu đoàn bộ binh Nhảy Dù Việt Nam, thì kể như ngày đó là ngày giỗ của cả hai tiểu đoàn địch, trận Hạ Lào chúng dùng biển người và biển lửa để tàn sát quân ta nhưng chúng đã thất vọng . Băn khoăn là khi chúng tôi rút ra khỏi Hạ Lào, địch quân không còn lực lượng nào khả dĩ có thể làm tổn thất cho đơn vị rút lui bằng đường bộ, trong lúc đó đơn vị lui binh, tinh thần cũng xuống mức độ kém, một điểm vô cùng quan trọng là các đài quan sát gần, các toán tiền sát viên Pháo Binh đã bị các đơn vị trinh sát của ta làm sạch sẽ trước khi rút lui, lúc đó chúng chỉ còn khả năng tiêu diệt các đơn vị rút lui bằng trực thăng do các đài quan sát của chúng ở xa xác định được vị trí, nhờ chúng đã làm địa hình, điều chỉnh tác xạ trước không chừng, biết trước nên chiến trường đã được chuẩn bị kỹ càng, chúng đã bố trí các vị trí súng Pháo Binh, Phòng Không, Hỏa Tiễn cũng như các điểm địa hình và các đài quan sát từ khi chúng ta còn ở Sài Gòn cho nên bất cứ điểm bốc quân nào cũng nằm sẵn trên xạ bản tác xạ pháo binh của chúng, bởi vậy nếu không đánh lừa được chúng thì khó mà bốc quân ra an toàn, hơn nữa đạn dược của chúng cất dấu sẵn, dư thừa để dùng trong suốt trận đánh không cần phải tiếp tế, vì có thời gian nên các điểm này được ngụy trang chu đáo, ta rất khó

phát hiện được chúng, đó chính là yếu điểm quan trọng của ta .

KỸ THUẬT PHÁO BINH CỦA ĐỊCH

Nếu trình độ kỹ thuật Pháo Binh của chúng ở mức độ dưới trung bình thì cũng đủ làm cho cánh quân sang Hạ Lào vất vả, nói khác đi chỉ cần một Hạ Sĩ Quan Pháo Binh của ta chỉ huy Pháo Binh của địch tại trận Hạ Lào, thì tất cả các Bộ Chỉ Huy, các Pháo Đội, các Căn Cứ Hỏa Lực của ta đều bị tiêu diệt 100% mà chỉ cần tiêu thụ đạn được bằng 1/10 số đạn chúng đã tiêu thụ, tôi không đề cao khả năng Kỹ Thuật Tác Xạ Pháo Binh của QLVNCH quá đáng, vì tại hải ngoại hiện nay binh chủng Pháo Binh rất đông và chắc chắn có anh em Pháo Binh đọc những giòng chữ này, tôi xin đưa một thí dụ (nếu như một ngọn đồi “mục tiêu” đã được làm địa hình, hay chưa làm cũng chỉ chậm hơn mười phút là cùng, vị trí pháo đội làm địa hình, đài quan sát thấy mục tiêu rất tốt, mục tiêu là một pháo đội địch mới thả xuống, chỉ cần một pháo đội 105ly với 1000 đạn đủ loại thì pháo đội địch bị xóa tên ngay trong vòng một vài giờ là tối đa). Tôi xin dẫn chứng một trường hợp tại Hạ Lào, Pháo Đội A1 Nhảy Dù do Đại Uy Đình Thành Tấn chỉ huy, pháo đội vừa được trực thăng vận từ Lao Bảo vào vị trí hành quân, vừa gióng hương súng xong, bị pháo địch pháo phủ đầu ngay; không may cho chúng toán quan sát tại vị trí thấy được một điểm khởi hành (vị trí súng của địch) đúng 3 phút sau PĐA1ND phản pháo trả lời, tiêu thụ khoảng 50 đạn nổ, súng địch im lặng ngay và hai ngày sau ĐĐ1TSND cho một trung đội tới lục soát tìm thấy một súng đại bác của địch tiêu hủy 100% và kho đạn nổ văng vãi, cùng những vết máu chan hòa tại chỗ. Ngược lại tất cả vị trí pháo của ta đều đặt lộ thiên, không ngụy trang gì ca, mà có muốn ngụy trang cũng vô ích, địch có thể quan sát thấy rõ ràng từng khẩu đội, chẳng hạn PĐA1ND là chúng đã có tọa độ địa hình “mục tiêu”, chắc hẳn tọa độ vị trí cũng được làm địa hình, vậy mà chúng không làm tê liệt PĐA1ND trong suốt thời gian dài gần hai tháng trời tại Hạ Lào, không những vậy không có một vị trí pháo của ta bị tê liệt bởi pháo của địch (xin trả lời một số bạn đọc hỏi năm 1991 về hai chữ tê liệt dùng trong bài này: xin thưa nó có nghĩa là không còn hoạt động được nữa, trường hợp địch pháo làm cho pháo của ta không hoạt động được, trong lúc đang bị pháo, được gọi là bị pháo cầm chân, tôi dùng hai chữ này ý như vậy) ; Pháo Đội B3 Nhảy Dù tại đồi 31 bị tê liệt là do thiết giáp và bộ binh địch tràn ngập vị trí, PĐC3ND và PĐC44PB hai pháo đội này vì phải rút bằng đường rừng (đường bộ) cho nên ta tự phá hủy tại chỗ ; TĐ1PBND vẫ kéo đủ 18 khẩu đại bác về Sài Gòn; TĐ2PBND súng đại bác vẫn trong tình trạng tốt, nên khi tôi sang nhận chức vụ Tiểu Đoàn Trưởng tiểu đoàn này tại Đông Hà; Tiểu đoàn đã sẵn sàng 18 súng đại bác 105 ly M102 trong tình trạng tốt để tham chiến giải tỏa áp lực địch tại căn cứ hỏa lực số 6 thuộc Tân Cảnh, Kontum, cuộc hành quân này, khai diễn ngay sau khi chấm dứt cuộc hành quân Lam Sơn 719 Hạ Lào khoảng không đầy 1 tuần lễ sau .

Tôi xác quyết rằng, nếu một Hạ sĩ Quan Pháo Binh của ta làm Tiền sát Viên cho địch, một Hạ Sĩ Quan khác chỉ huy Pháo Đội của địch, bất cứ một Pháo Đội nào của ta, mà địch quan sát được thì chỉ cần 1.000 đạn đủ loại tôi chắc chắn Pháo đội của ta sẽ tê liệt sau một giờ (thực tế thì pháo đội nào của ta cũng bị địch quan sát từng vị trí một rất rõ ràng và chi tiết vì vị trí pháo nào của ta đều được đóng trên vùng trống trải, cao ráo không có ngụy trang gì cả) ; Chứ đừng nói tới sau hơn 1 tháng trời, đạn được phủ lên đầu mỗi Pháo Đội của ta trên 50.000 đạn đại bác đủ loại cộng thêm các loại hỏa tiễn tối tân hiện đại, vậy mà pháo đội vẫn đứng vững vàng và làm tròn nhiệm vụ yểm trợ chiến thuật tại Hạ Lào rất đặc lực .

KỸ THUẬT PHỐI HỢP CỦA ĐỊCH

Tại Hạ Lào máy liên lạc hữu tuyến cũng như vô tuyến của địch đều nhiều và tinh xảo hơn của ta (nói chung thì tất cả đồ trang bị của địch đều dồi dào hơn ta) . Vậy mà Bộ Binh, Thiết Giáp, Pháo Binh của địch không phối hợp được với nhau; Tôi xin dẫn chứng :

Sau khi căn cứ 31 thất thủ địch quân dồn mọi nỗ lực vào để dứt điểm căn cứ 30; Lúc đó chúng tôi đang trên máy bay CNC cùng với Đại Tá Lê Quang Lương (tất cả máy bay vào vùng hành quân bị bắn rơi rất nhiều, sau một tuần lễ thì ít ai giám bay trên trời Hạ Lào, chúng tôi bay hàng ngày lại cảm thấy sung sướng hơn khi đang ở dưới căn cứ) sự thực thì chúng đã khởi công đánh căn cứ này từ lâu rồi, nhưng chính lúc này là lúc địch quân muốn dứt điểm ngay giữa thanh thiên bạch nhật . Chúng dùng 2 trung đoàn bộ binh, 1 trung đoàn thiết giáp, hỏa lực pháo binh dồi dào gấp 10 lần mình hoặc hơn nữa; chúng tôi vừa vào vùng trời của căn cứ hỏa lực 30 thì cường độ pháo bắt đầu mãnh liệt, phòng không giăng đầy trời, hai người xạ thủ đại liên tay lăm le sẵn sàng thả hỏa châu để chống hỏa tiễn phòng không của địch, pilot chính đầy kinh nghiệm tránh phòng không của địch, nên máy bay luôn luôn bị chao đảo thật khó chịu, nếu bay cao tránh phòng không thì quá dễ dàng, nhưng hành động như vậy không khác nằm ngủ trùm chăn, hậu quả là ta không vô sự mà địch thì chắc chắn vô sự, vì khổ nỗi chúng tôi cần quan sát tình hình tại trận địa, nên chấp nhận đùa dỡn cho vui, chúng tôi nhận được vị trí pháo của địch tôi vội vàng ghi chú ngay để xin oanh tạc, những vị trí này hoàn toàn ngoài tầm pháo của ta kể cả Pháo 175 ly của Hoa Kỳ đặt tại ranh giới Lào Việt . Lúc này không quân Hoa Kỳ có yểm trợ nhưng không đâu vào đâu cả, nhìn xuống căn cứ 30 bụi bay mù mịt, đám bụi ngà ngà che lấp hẳn căn cứ 30 , pháo của địch ngưng thì 10 phút sau bộ binh địch khởi sự tấn công, trên máy bay trông xuống như một đàn kiến bu quang căn cứ, các pháo đội của ta hoạt động rất hữu hiệu; tôi im lặng dành cho các TSV và SQ/LL làm việc, những loạt đạn nổ cao của ta hiệu quả vô cùng, chỉ sau chừng 10 loạt đạn CVT của mỗi pháo đội thì đàn kiến không còn nữa, nhưng cứ hết đàn kiến này đến đợt đàn kiến khác chúng chỉ làm mồi cho đạn pháo và các chiến sĩ phòng thủ căn cứ 30 . Sau nhiều đợt xung phong bằng Bộ Binh thất bại, chúng khởi sự tấn công bằng Thiết Giáp; Chúng tôi đếm được 15 chiến xa PT76 tiến vào căn cứ bằng hai ngả đông-bắc-bắc và đông-nam, các ngả khác dốc nên chúng chỉ có thể tấn công bằng bộ binh mà thôi, tôi phải hướng dẫn hai pháo đội của ta xử dụng đạn no, để chống chiến xa rất hữu hiệu, pháo đội C44PB 155ly không có đạn chống chiến xa, nên phải dùng đạn nổ mạnh để chống chiến xa, tôi quan sát thấy những viên đạn pháo 155 ly của ta cứ bay lên trời rồi mới nổ, tôi hiểu ngay là pháo đội đã vận đầu nổ về (delay) nổ chậm, vì thế cho nên khi đạn trúng chiến xa bị chạm nảy bay lên trời mới nổ không làm hư hại chiến xa địch, (lúc đó thiết giáp địch còn ngoài tầm M72 của ta) vì địa thế chỉ có PĐC44PB 155ly là trực xạ được, còn PĐC3ND 105 ly không trực xạ được, (tôi bay xuống thấp hơn và hướng dẫn Pháo Đội Trưởng C44 trực xạ tiêu diệt chiến xa địch, bằng cách vận đầu nổ trả lại vị thế (squick) nổ nhanh, nhờ vậy chiến xa địch đều bị tiêu diệt trước khi lại gần, tại Hạ Lào hay trong bất cứ cuộc hành quân nào chỉ danh của tôi đều là 11 “Mười Một”, trong cuốn tử thủ đồi 30 tác giả Trương duy Hy có nhắc đến đoạn này) . Khi địch quân xử dụng Pháo Binh và bộ binh phối hợp với nhau vào ngày hôm sau thì bộ binh của chúng lại bị thiệt hại bằng chính pháo binh của chúng .Trận này có dịp tôi sẽ nói tường tận sau . Chúng ta thấy nếu chúng biết phối hợp nhịp nhàng thiết giáp+bộ binh+pháo binh thì căn cứ 30 không thể chống cự dai dẳng hơn tuần lễ, rồi sau đó đơn vị đồn trú phải tự ý rút lui khỏi căn cứ, khi tiếp tế đạn dược và tản thương vô cùng khó khăn, nói cho đúng là trực thăng không còn hoạt động tiếp tế hay tản thương được nữa, vì pháo và phòng không của địch quá dồi dào .

Cũng như ngày tất cả các đơn vị của ta rút ra khỏi Hạ Lào, các đơn vị địch mạnh ai nấy

đánh, các đơn vị pháo binh của chúng dùng các hỏa tập không quan sát, pháo vu vơ đôi lúc trở thành yểm trợ cho quân ta trên đường rút quân, nếu địch quân phối hợp nhịp nhàng thì trong chiến trận cũng như lúc rút quân ra khỏi Hạ Lào tai hại cho ta không thể lường được .

KẾT LUẬN

Chúng ta vào Hạ Lào vì nhiệm vụ phá hủy kho tàng, tiêu diệt tiềm năng tiếp vận của địch; Chúng ta ra khỏi Hạ Lào vì nhiệm vụ của chúng ta đã hoàn tất. Việc thắng bại, hay sống chết là chuyện thường tình không có gì vinh hèn trong đó, Một trận chiến đã tàn nhưng dư âm của nó vẫn còn vương vất đâu đây, oan hồn tử sĩ không trận nào không có, không có nghĩa chết là hết chúng ta muốn nói sao cũng được, người sống ngậm tấm cho tao nhân mặc sức làm thơ điên loạn, đó là điều không một ai chấp nhận phũ phàng như vậy được, xin hãy trả sự thật lại cho sự thật, người viết không mong gì hơn nói lên một sự thật, không phải muốn che lấp sự hèn yếu của mình, của đơn vị mình, của toàn quân toàn dân, vì trận chiến của chúng ta không có vinh nhục, mà người viết muốn bước lên diễn đàn thông tin nói cho tất cả mọi người hay rằng, đúng một trăm phần trăm chúng tôi bị thua trận giặc này, vì chúng tôi bị tứ bề thọ địch.

Ngày rút quân ra khỏi Hạ Lào hai đài VOA và BBC đã thông báo trước cho địch quân, khỏi cần hai đài phản bội loan tin thì địch quân cũng phải biết như vậy, chúng đã lấy được toàn bộ lệnh hành quân, phóng đồ hành quân của ta, khi trực thăng của vị sĩ quan Tham mưu BTL/Hành Quân bị bắn rơi, trước khi cuộc hành quân này bắt đầu, không lẽ chúng ta còn ở lại khi nhiệm vụ của chúng ta đã hoàn tất .

Hành quân tấn công địch tương đối dễ hơn, hành quân rút lui, trong lúc khó khăn đó mà thành công được, điều chắc chắn là tinh thần kỷ luật phải cao, các Sĩ Quan chỉ huy trực tiếp phải tinh khôn và gan dạ, hơn nữa địch quân phải hoàn toàn mất tinh thần, hoặc địch quân phải tổn thất quá nặng nề, nếu không đoàn quân rút lui sẽ bị tiêu diệt hoặc ít ra tinh thần cũng sa sút trầm trọng muốn tham chiến lại được cũng phải một thời gian sau, khi đã được tái huấn luyện kỹ càng.

Xin các Đấng Linh Thiêng của dân tộc Việt, xin Hồn Thiêng sông núi, xin linh hồn của các chiến sĩ vô danh, xin vong hồn của bạn bè, xin Trời Phật, xin Ông Trên hãy phù hộ cho đàn con yêu của đất nước được vững mạnh tinh thần, xin các vị chuyên viết phóng sự chiến trường bằng tài liệu hãy nương tay, để ngày rất gần Hoa Dù lại nở trên quê hương ta . , ./.

Mũ Đỏ Bùi Đức Lạc

Posted by [Nha Ky Thuat](#) at 11:51 AM

Nguồn: <https://kingbeentg.blogspot.com/2016/04/con-uat-ha-lao-bui-uc-lac.html>

Kính mời đọc thêm những bài khác của tác giả tại:

<http://www.vietnamvanhien.org/BuiDucLac.html>

www.vietnamvanhien.net

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN ONLINE VỚI HƠN 11000 TÁC PHẨM